

Programování I

Martin Pergel, perm@kam.mff.cuni.cz

10. října 2011

Informace o přednášce, cvičeníh a Praktiku z programování

- Kurz je zakončen zápočtem, zkouška bude v létě.
- Podmínky zápočtu:
 - Zápočtový test (praktický povinně v Borland Pascalu!),
 - zápočtový program (domácí práce),
 - další dle požadavků cvičících.
- Praktikum z programování:
 - Volitelný předmět,
(zpravidla od 19:00),
 - začne v týdnu od 10. října (organizačně), pracovat se začne od 17. října,
 - kdo chce docházet, ale v týdnu od 10. října nemůže přijít, pošle vyslance nebo se jinak spojí s cvičícím,
 - cvičící Programování vám může zkusit poradit, ale může se mýlit!

Cíle předmětu:

- Ovládání prostředí Borland Pascal,
- jazyk Pascal,
- algoritmy,
- a teorie s nimi související.

Jednotlivé položky budou probírány paralelně!

- Mýtus: Pascal je zastaralý!
- Skutečnost: Pascal je osvědčený.
- Java, C#, Jazyk C... – pěkné ale komplikované.
- Pascal: Nevýhoda: Věkovitost Výhoda: Jednoduchost.
- My: Borland Pascal (Free Pascal, GNU Pascal, Delphi).

- Stroj CodEx (alias Code Examiner a účet na něm)
- Účty v příslušných počítačových učebnách (Karlín, Malá Strana)
- Existují dvě paralelní přednášky, které jsou ekvivalentní, nikoliv totožné.
- Pozor, programování je dovednost náročná na čas!
- Literatura:
 - Pavel Töpfer: Algoritmy a programovací techniky,
 - Pavel Satrapa: Pascal pro zelenáče,
 - Niklaus Wirth: Algorithms + Data Structures = Programs (slovenský překlad "Algoritmy a Štruktury údajov") [poměrně věkovitější, zajímavější jsou v ní algoritmy než jazyk]
- Dotazy? [pokud ano, ptejte se ihned]

Definition

Algoritmy jsou přesně definované a záměrně vytvořené postupy.

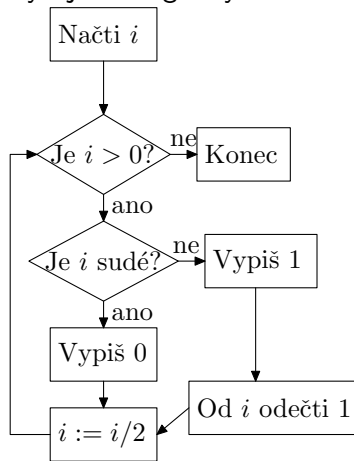
- Algoritmus je postup, jak řešit určitý problém.
- Realizací algoritmu dojdeme od zadaných (vstupních) dat k požadovanému výsledku.
- Sestává z "kroků" zvaných příkazy (příklad - alg. sčítání čísel).
- Správný algoritmus musí být:
 - konečný (pro každý vstup doběhne v konečném čase)
 - a parciálně správný (pokud doběhne, odpoví správně).

Způsoby zápisu algoritmu

Karel: Jazyk C:
krok while(i)
krok { if(i%2) printf(1);
vlevobok else printf(0);
krok i/=2;
 }

Text:
Načti hodnotu i .
Dokud je $i > 0$:
 Je-li je i liché vypiš "1"
 jinak vypiš "0"
 Vyděl i dvojkou.

Vývojové diagramy:

Možnosti hledání:

- Najít prvočíselné rozklady a porovnat,
- Eukleidův algoritmus.

Pozorování: Jsou-li $a \geq b$ přirozená čísla dělitelná (rovněž přirozeným) číslem k , pak i $a - b$ je dělitelné k .

Eukleidův algoritmus: 1. varianta (s odčítáním)

Načti a, b .	<code>read(a); read(b);</code>
1: Pokud $b > a$, prohoď hodnoty a a b .	
Pokud b je nula, vypiš a a ukonči algoritmus.	<code>if b=0 then write(a);</code>
Od a odečti b .	<code>a:=a-b;</code>
GOTO 1:	

Eukleidův algoritmus:

2. varianta (se zbytkem po dělení)

Načti a, b .

1: Pokud $b > a$, prohoď a a b .

Pokud b je nula, vypiš a a konec.

Do a přiřaď zbytek po dělení hodnoty a hodnotou b .

GOTO 1:

Magické čtverce lichého řádu

Snadný algoritmus, leč důkaz správnosti je komplikovaný:

6	1	8
7	5	3
2	9	4

15	8	1	24	17
16	14	7	5	23
22	20	13	6	4
3	21	19	12	10
9	2	25	18	11

- 1 Začneme uprostřed horního řádku.
- 2 Postupujeme šikmo doleva nahoru a vyplňujeme čísla v rostoucím pořadí.
- 3 Najedeme-li na vyplněné políčko, vrátíme se zpět a postoupíme o políčko dolů.

- Instance: N pánů a N dam. Každá postava má seznam "přijatelnosti" (všech) příslušníků opačného pohlaví.
Problém: Vytvořte N koedukovaných dvojic, aby vzniklé párování bylo stabilní.
- Párování je stabilní, pokud neexistuje dvojice $I\iota$ tak, že $I\kappa$ a $K\iota$, ale kdybychom je "přepojili" na $I\iota$ a $K\kappa$, jak I , tak ι by si polepšili.
- Ne zcela triviální algoritmus minule velmi vágně naznačený, konečnost lze dokázat snadno.

- Nápady
- Naivní algoritmus: Hledej postupně prvočísla až do n a zkoušej jimi dělit.
- Méně naivní algoritmus: Hledej prvočísla až do $\sqrt{n_i}$ (kde n_i je hodnota, kterou ještě zbývá faktorizovat).
- Ještě méně naivní algoritmus: Zkoušej všechna čísla až do $\sqrt{n_i}$.
Proč toto funguje?

Jak nagenarovat všechna prvočísla menší než n ?

- Naivní algoritmus (generuj a testuj),
- Méně naivní algoritmus generuj a zkoušej dělit jen již nagenaroványými prvočíslý.
- Eratosthenes: Nagenarovuj čísla $2 \dots n$. Pro i od 2 do \sqrt{n} pokud je i prvočísló, proškrtej všechny jeho násobky.